

Izhaja vsak četrtek ob 10. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša: celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 6 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznanila s prejemom upravništvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Ninski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vac-lavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14. po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Somišljeniki, kvišku!

Volitve za državni zbor so razpisane. Vršile se bodo v torek dne 14. maja, ožje volitve pa v četrtek 23. maja. — Volitve bodo burne, kakor morda pri nas še nikdar. Liberalci bodo napeli vse sile, da zmagajo.

Treba je, da se vsak naših somišljenikov živahno udeležuje agitacije. Povejte ljudem, kdo so liberalci. Povejte, da oni hočejo svobodno šolo, kjer bi bil izključen verouk, povejte jim, da oni hočejo razdružljivost zakona, vsled česar bi postalo nesrečnih na tisoče rodbin. Ljudstvo naj nadalje izve, kako so se ravno liberalci z vsemi silami borili proti splošni in enaki volilni pravici, hoteč obdržati predprave za bogatine in mogočnejše. Povejte ljudstvu, da naši liberalci odobravajo preganjanje cerkve na Francoskem, kjer so izgnali iz dežele redovnike, iz župnišč župnike, iz škofij škofove, iz cerkev naredili gledališča. Povejte, da so liberalci zahtevali kancelparagraf, ki naj bi duhovniku vzel vsako besedo ob času volitve. Liberalci bi lahko pisali proti cerkvi in govorili, kar bi se jim zljubilo, a duhovnik, ki bi se temu ustavil, bi šel v ječo.

To vse povejte ljudstvu! Po vseh naših vaseh naj se vrše volilni shodi, kjer naj se razlaga, koliko so že škodili liberalci našemu narodu s svojo „farško gonjo“. Glede shodov opozarjamo na določila, ki jih prinašamo v današnji prilogi. Kdor želi kakega pojasnila, naj se obrne na društvo „Sloga“, ali pa na naše uredništvo, ki bo v tem oziru radevolje postreglo.

Opozarjamo svoje somišljenike povsod, naj skrbno pazijo, da bo v vsaki občini ob pravem času razporejen volilni imenik in da bo to tudi javno razglašeno. Dobro naj pazijo naši somišljeniki, da ne bodo liberalna županstva v imenikih izpuščala naših somišljenikov, ki imajo volivno pravico, oziroma, da ne bodo v volivnem imeniku ljudje, ki nimajo volivne pravice. Na to naj se pri liberalnih županstvih dobro pazi ter takoj vloži reklamacijo.

Drugod po slovenskih deželah se volivni boj že bje in tudi pri nas bo zdviljal z vso silo. Liberalci se ne bodo strašili nobenega sredstva, da bi zmagali. A to naj nam bo v bodrilo, da gremo tem odločnejše v boj, iz katerega moramo iziti zmagovalci, ako bomo storili vsaki svojo dolžnost, ki jo nam nalaga pošteno naše prepričanje.

Pastirski list

našega prevzvišenega knezonadškofa.

(Konec.)

Pohujšljivi ali brezverski časniki so že po naravnem pravu prepovedani, kakor je sploh prepovedano dajati vedoma strup drugim, zato je mi ni treba tu še posebej imenovati tistih časnikov, katerih pod grehom, bodisi malim ali velikim, ne smete brati. Vprašajte svoje dušne pastirje ali spovednike, kaj vam je storiti v tej zadevi.

Torej ven iz vaših hiš to kugo, vanje pa dobre katoliške časnike! Branje in podpiranje dobrih časnikov in knjig je dandanes zaslužno delo in ena izmed glavnih dolžnosti vernega katoličana.

Druga dolžnost kristjana v današnjih slabih časih je, da vsak spolnuje svoje krščanske dolžnosti in sicer natanko. Kedar je vihar na morju tedaj kliče vodja

ladje: vsi mornarji na krov! Kedar je vojska, mora vojak podvojiti svojo skrb in delo. napeti svoje dušne in telesne moči. Tako morate tudi vi, dragi kristjani, dandanes bolj čuti in delati, bolj moliti, bolj se žrtvovati kakor v času miru. Vsak torej spolnuje svoje dolžnosti do Boga in do bližnjega, spolnuje Božje in cerkvene zapovedi, sprejemaj večkrat sv. zakramente, da ga Bog navdusi in okrepi za obrambo najdražjih svetinj sv. vere. Naj nobeden izmed vas ne pozabi opravi svoje velikonočne spovedi.

Kažite se kot prepričane kristjane doma in zunaj, v svojem zasebnem in javnem življenju. Katoliški mož se ne sramuje spoznavati svoje svete vere, kedar je in pije, v petek ali zapovedanih postnih dneh, v družini in v krčmi. On se ne sramuje javno spoznavati svojega Stvarnika in Odkupitelja, kedar zveni ali se nosi sv. popolnica, niti se ne zmeša za zasmeh kakega pobalina ali brezverca. On ne bo zatajil Kristusa ali celo prodal ga za Judezeve groše pri volitvah v občinske, deželne in državne zastope. Potegnil se bo za svojo zlato mater sv. katoliško cerkev, za edinost in nerazrušnost sv. zakona in za krščansko šolo. On ne bo dal svojega glasu takemu odbojniku ali poslancu, ki bo glasoval v škodo sv. cerkve, občine ali države. Mar daste nož v roke onemu, o katerem veste, da bo rnil ali umoril Vas ali Vaše? — Pa dragi kristjani! Zdaj smo na pragu velikih dogodkov. Taka bo naše domovine prihodnost, kakoršni bodo poslanci Zatoraj naj vsak katoličan voli po svoji vesti.

Opozarjam vas, preljubi, še na drugo dolžnost, na katero se dandanes tako malo misli. Ker se Bog da na dan tako želi in onečaštuje, ko vpija v nebo toliko kletvin, grozodejstev, nagnusnih del in krivic za maščevanje, je pač treba, da prosimo Boga za odpustčenje in zadostujmo Njegovi užaljeni pravici. Bog je že zavihel roko, da nas udari. Kdo mu jo bo ustavil? Odgovorjam: molitev in dru-

ga dobra dela! Ko se je Jozua, vojskovodja Izraelcev, bojeval zoper sovražne Amalečane, je šel Mojzes z Aronom in Hurom na vrh gore molit. Med tem ko je Mojzes vzdigoval svoje roke k molitvi, so zmagovali Izraelci; ko pa je malo odnehal z molitvijo, so zmagali Amalečani (II. Mojz. 17, 10—11). Glejte tu vseh in moč pobožne in stanovitne molitve! — Ko je oblegal Holoferu judovsko trdnjavo Betulijo, so Judita in drugi Izraelci molili in se postili ter na tak način dosegli od Boga osvobodjenje mesta. — Ko je bilo izraelsko ljudstvo v asirski sužnosti, je pobožni Tobija svoje rojake v ječah obiskoval, jih tolažil, lačne nasičeval, mrtve skrivši pokopal. S tem je Tobija zadoščeval Bogu za svoje grešno ljudstvo in bil naposled uslišan. Pri tej priliki nas uči sv. pismo tako-le: Dobra je molitev s postom in boljša je miloščina, kakor pa zaklade zlata zbirati. Zakaj miloščina reši greha, ona je, ki spira grehe in da dobiti usmiljenje in večno življenje (Tob. 12, 8—9).

Ravno sedaj v postu bomo imeli priložnost moliti, postiti se in opravljati dela usmiljenja. Delajmo pokoro, če ne, bomo, kakor pravi Kristus, vsi pogubljeni. Zatajujmo se ne samo v jedi in pijači, ampak tudi v govorjenju. Najboljši post pa je, varovati se greha. Bojujmo se torej ne samo zoper zunanje svoje sovražnike, ampak tudi zoper notranje: zoper svoje slabo nagnjenje in strasti. Zmagovalcu pa dam jesti skrite mane — pravi skrivno razodenje sv. Janeza 2, 17.

Dobrega kristjana življenje je neprestano vojskovanje. Vsak kristjan je dolžan bojevati se, ne samo duhovniki in škofje, češ ti so vodje, ti so dolžni. Vprašam Vas, kaj pa bodo začeli vojskovodje brez armade? Ne, vsi se morate zbrati kakor vojskači Kristusovi okoli svojih duhovnih pastirjev. Kdor v tem svetem boju zaostane ali roke križem drži in le radovedno gleda, je izdajalec katoliške stvari. Sveti Oče Pij X. Vas k temu opominja v svojem nagovoru, ki ga

LISTEK.

Za ciljem.

Di.
(Konec.)

Neka čudovita moč jo vleče k ozažanem altirčku, kamor jo tako ljubeznivo vabi mati vseh sirot. Tu poklekne moli, dolgo, dolgo moli, in vmes pa lije gorke solze...

Odleže jej.

„Marija!“ izviše se jej bolesten krik iz prsij in vzdigne sklenjene roke proti podobi Brezmadežne. „Marija, še nikdar ni bilo slišati, da bi bil kdo zapuščen, kateri je pod tvojo obrambo pribežal in tvoje pomoči presil. Glej, jaz, reva zapuščen, se zatečem pod tvoje materino okrilje, bodi mi ti ščit in obramba, na vseh življenja potih. Varuj in ščiti me vseh sovražnikov, reši me iz vseh mrež zapeljivega sveta ter pripelji me enkrat tje gor, kjer me čaka moja ljuba mamica...“

Vstane. Z hvaležnim pogledom se ozre še enkrat na podobo Matere Božje in kakor na novo oduševljena reče:

„Marija, moja varuhinja, tvoja sem in tvoja hočem ostati!“

Zadovoljna in potolažena nadaljuje svoje delo.

Drugi dan vstane kakor prenovljena. Ko opravi najnujnejša hišna opravila, se odpravi v cerkev.

Oče stopi v njeno sobo.

„Kam si se napravila, Ljudmila?“, vpraša oče nekako otožen.

„V cerkev oče! Saj tak nimam ravno siljenega dela, pa zato se mi zdi boljše, da ta čas, ki ga imam brez kake koristi zapravim, porabim v čast božjo“, reče Ljudmila z nežnim glasom.

„To je lepo, da greš. Ne branim ti; zlasti danes, ko je tvoj godovni dan. Zahvali se Bogu za vse dobroto, prosi ga pa zlasti zdravlja, da te še dolgo ohrani in mi vsaj ti pomagaš prenašati težko butaro življenja.“

„Oče, ko bi bilo v moji volji, raje bi ga prosila smrti, da se čim prej združim z mamico. Svet me ne veseli; odkar so mi pokopali mamo, pokopali so so z njo tudi moje srce.“

„Svet, praviš, da te ne veseli? Kaj pa bi rada?“ vpraša oče ne umevši smisla Ljudmilinih besedij.

„Oče!“ reče Ljudmila v strahu in pomišlja, bi li izrekla svojo željo ali ne...

„No, le povej! Danes je tvoj god! Želi si kar hočeš in dam ti, ako je le v moji moči.“

„Oče, res? Oh, oče!“ reče milo Ljudmila in vpre svoje velike oči v očeta. „Nekaj bi vas prosila; ali bojim se, da Vas ne bi preveč razžalostila.“

„Le povej brez strahu in brez ovinkov! Čemu pomišljaš? Le povej!“

„Oče!“ reče Ljudmila in dih jej zastaja; „oče! Prosim Vas, dovolite mi vstopiti v — samostan!“

Oče se začudi. Kakor bi se mu stemnelo pred očmi gleda pred se srepo in ostro.

„V samostan!“ zaječi na to kakor ranjen lev. „V samostan! Oh, še ti me hočeš zapustiti!“

„Oče, ne žalostite se, oče!“ reče razburjeno Ljudmila. „To ni moja krivda. Božja Previdnost me kliče. Oče, jaz se ne branim vstopiti, dovolite mi tudi Vi. Bog tako hoče. Moj cilj je samostan!“ reče oduševljena Ljudmila, pače pred očeta na kolena in z povzdignjenimi rokami prosi rekoč:

„Oče, samo to mi dovolite in drugemu si ne želim ničesar več na sveti!“ „Zgodi se Tvoja volja, Oče ne-

beški!“ reče Pavel do solz ginjen in povzdigne svoje roke k nebu. „Hvala Ti na vsem! Pokoravam se v vsem Tvoji sveti volji!“

Ljudmila ni mogla veselja niti zahvaliti, ampak z solznimi očmi vzdihne in jecljaje reče:

„Oče, hvala! hvala!...“

Mesec dnij za tem se poslovi Ljudmila od doma, od gosp. župnika, kateremu se ne more dovolj zahvaliti za obilno pomoč in tolažbo v bridkih duhovnih preskušnje, od materinega groba, kjer je dolgo in vroče molila, ter se odpelje proti bližnjemu mestu, kjer stopi v samostan posvetivši se molitvi in službi božji.

Dosegla je cilj, katerega si je vroče želela. Njeno srce, katerega ni mogla nobena reč utolažiti, nobena stvar pomiriti, je gotovo našlo mir in tolažbo med samostanskimi zidovi.

je imel v tajnem konzistoriju dne 6. decembra 1906, rekoč, da kakor ga tolaži v njegovih stiskah tista edinost in zveza vseh škofov z njim, ki je poglavar cele katoliške cerkve, tako želi tudi, da ta vzgled škofov posnema katoliško ljudstvo in se z njimi zediní in jih posluša. To zahteva ne samo krščanska pokorščina, ampak tudi korist sv. vere. Kakor so namreč zedinjeni sovražniki naše sv. vere in stanoviti v slabem zoper nas, bomo tudi mi zedinjeni in trdni v dobrem. V edinosti je moč, v neslogi pa slabost. Zato Vas opominjam pri sv. Srcu Jezusovem, da pustite na strani vse osebnosti, navskrižnosti, malenkostne prepire ter da se zedinite vsi kot dobro urejena, poslušna vojska pod zastavo Kristusovo, drugače podležemo. Zapomnite si dobro, da kdor zaradi osebnosti zapusti ali izda katoliško stvar v tem odločilnem trenutku, je izdajalec Kristusov in je odgovoren za vse slabe posledice. Kristus, naš Odrašenik in bodoči sodnik, je takim zagrozil: Kterikoli pa mene zataji pred ljudmi, ga bom tudi jaz zatajil pred svojim očetom, ki je v nebesih. (Mat. 10, 38).

H koncu še en opomin. Marsikateri maloverni kristjan bo dejal, čemu se bomo bojevali, ko nas je premalo in toliko sovražnikov križem sveta! Zljaj je tudi že prepozno. Rajše molimo in prepustimo modremu Bogu, naj vodi in vredi ta grešni svet! Dragi kristjani! Tako govorjenje ne kaže žive vere in zaupanja v Boga ampak malodušnost. Nič ni nevarnejše v vojski, kakor če vojak zgubi pogum, tedaj je bitko že zgubil. Res je, da Kristus, Božji sin, lahko zopet vstane iz svojega navideznega spanja in ukaže kakor nekdanj na genezaretškem morju vetrovom in razburkanim valovom, ki so hoteli požreti ladjo, predpodobo sv. katoliške cerkve, da se pomirijo. Ali mi ne smemo Bogu določati, koliko časa smejo trajati naše stiske in preganjanje sv. cerkve. Bog terja od nas ne samo potrpljenja, ampak tudi sodelovanja, kakor pravi pregovor: pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal. Ljubi Bog nam je dal dušne in telesne moči, da je porabimo v njegovo čast in naše zveličanje. Dal nam je tudi zmagonosno orožje v roke, in to je molitev, ki je nekako vsemogoča.

Molimo torej in delajmo in Bog nam bo gotovo pomagal, kakor je že pomagal, pridnim kristjanom v drugih deželah. Njegova vsemogoča roka ni skrajšana. Ali ne priča cerkvena zgodovina, da je sv. katoliška cerkev nepremagljiva, zidana na trdnjo skalo? Njen Božji ustanovnik nam je boje in zmago že prerokoval rekoč: Na svetu boste imeli stiske, vendar zaupajte: jaz sem svet premagal (Jan. 16, 33). In ozi prerok novega zakona, ki je videl v velikanskih skrivnostnih podobah in v nedoglednih daljavah poraz vseh sovražnikov in popolno zmago sv. kat. cerkve, nas tolaži s temi lepimi besedami: Vse kar je iz Boga rojeno, premaga svet, in to je zmaga, ki svet premaga, naša vera (I. Jan. 5, 4).

Vsemogočni, milostivi Bog naj Vas potrdi v dobrem in blagoslovi Vas in Vaše in vsa Vaša dobra podjetja v imenu Boga Očeta in Sina in Sv. Duha. Amen.

Dano v naši knežji in nadškofijski rezidenci

v Gorici, dne 22. januarja 1907.

† FRANCISKEK BORGIA
knez in nadškof.

Sirotinski sveti.

Na sodniji v Ajdovščini so se na vabilo c. kr. okr. sodnika zbrali v četrtek 21. t. m. zastopniki županstev, duhovščine in učitelstva ajdovskega okraja, da so se posvetovali o ustanovitvi sirotinskih svetov v posameznih občinah. Taki sirotinski sveti so že ustanovljeni v nekaterih kronovinah, ter je njih uspeh, kakor pravijo sodnije, dovoljen. Zato je višje deželno sodišče v Trstu sklenilo uvesti te ustanove tudi v svojem okrožju. Zastopniki v Ajdovščini so sklenili, da se po vseh občinah sestavijo sirotinski sveti, v katerih naj bodo zastopani po trije izvoljeni zastopniki občine duhovnik in učitelj. Namen sirotinskih svetov je, da skrbijo za telesni, duševni in pravni blagor mladoletnih in zanemarnjenih otrok, s tem, da nadzorujejo varuhe v vzgojevanju in podpirajo sodnijo v varstvenih zadevah.

Sodnije imajo pri svojih obravnavah najlepšo priliko spoznavati popačenost mladine vsled zanemarjene vzgoje. Število mladoletnih hudodelcev se vedno množi. Svetne oblasti vedno bolj spo-

znajajo, da je treba bolj skrbeti za vzgojo mladine. Zato tudi iščejo sredstva v pomoč. To je zelo hvalavredno; vendar je tole očitno priznanje, da je sedanja vzgoja vkljub vsem lepim postavam na trivi poti. Svetna oblast je omejila vzgojevalno moč cerkve; z raznimi civilnimi postavami jo ovira v izvrševanju vzgojevalno dolžnosti. Cerkevna ustanova trpi le kot privešek svetnim ustanovam vsaj zaradi lepšega. Država nima zadostnih sredstev za vzgojo človeške družbe, ker nima potrebnih uzorov. Jezusa Kristusa, popolni uzor človeka, država prezira. Država molče gleda razkristjanjenje družine in šole, ali pa celo v imenu modernosti in svobode podpira tako početje; potem pa toži o zanemarjanju mladine. Ironija je, da hoče sodnija prevzeti vzgojevalno oblast. Sodnije naj sodijo in kaznujejo krivce, vzgojo pa naj prepustijo cerkvi, ki je v to avtorizirana t. j. pooblaščená od najvišje instance, od samega Boga, ter naj skrbí, da jo bodo vse oblasti v tem podpirale. Usajemnost vseh oblastij po krščanskih načelih je potrebna.

Dopisi.

Z dežele. — (Poziv vsem katoličanom!) Mi se imenujemo katoličani = verniki sv. katoliške Cerkve, in smo tudi. A treba, da to pokažemo tudi javno, da se ločimo od liberalcev = zaničevalcev vsake vere, zlasti naše katoliške vere. In to bo treba posebej zdaj, ko se bližajo državnozbornske volitve: tu se pokaže, kdo je zvest sin kat. Cerkve in kdo odpadnik, blodi očitni ali skriti... Kdor koli ho volil liberalca, je odpadnik, je liberalce. Ker pa tega — koga je kdo volil — ne izvemo vsled tajne volitve, bo treba, da že prej spoznamo liberalce. Zato pozivljem vse prave katoličane: objavite imena vseh liberalcev, naj so očitni ali skriti, da zvemo vsi, koliko je nas koliko onih... S tem ne bomo kršili ljubezni do bližnjega, ker volkove v ovčji obleki treba odkriti; tudi ne bomo žalili nikogar na časti, ker nihče ne more biti žaljen, ako se ga imenuje s pravim imenom: ako jaz nisem žaljen, če mi kdo reče katoličan, tudi liberalce ne more biti žaljen, če mu poveš, da je liberalce — še posebej nosen mora biti vsakdo na svoje prepričanje. Ako pa ni prepričan, zakaj se pa štuli, da je kar v resnici ni? Torej dopisniki vseh krajev: z imeni liberalcev na dan!

In če koga po krivici objavito, naj se pa opraviči, da ni — in „Pr. List“ bo z veseljem objavil tako opravičenje... Za vodilo, kdo so liberalci ali odpadniki od naše vere, bodi vam to: 1. veliko-nočna spoved, 2. nedeljska služba božja, 3. zbirček mesnih jedij ob petkih, 4. čitanje in naročba liberalnih listov, kakor so pri nas „Soča“ in „Primorec“ ter „Slovenski Narod“.

Katoličan.

Iz Bovca. — Tu Vam podajemo, gospod urednik, mičen članek o zadnji občinski seji ki se je vršila dne 6. t. m. v Bovcu! Na dnevni red je prišla poštna vožnja z avtomobilom med Bovicem in postajo sv. Lucija.

Pri pretresovanju te točke sklenilo se je soglasno, da se bovska občina zaveže plačati prispevek, kateri pripada za občino v slučaju ako bi bila poštna vožnja z avtomobilom pasivna. Upeljava poštnega avtomobila je jako hvala vredna, ker bi pozabljeno gorenjo soško dolino v vsakem oziru jako povzdignila. Bog daj, da bi se ta misel spopolnila, kar vsi jako želimo. — Ker se je naš „občinski dom“ dozdajal v kratkem bo tudi notranja oprava končana, mislili so tudi naši starešine na to, da bi se ta krasna stavba zavarovala proti nesreči požara. Ker pa imamo tukaj več zavarovalnic prišlo je v pretresovanje, pri kateri zavarovalnici se ima poslopje zavarovati. Na to je neki starešina svetoval, naj se zavaruje pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, ker ta zavaruje hiše tudi z lesenimi strehami in sicer tudi take, katere je „Slavija“ zaradi nevarnosti odklonila. Kakor, da bi jih gač picil skočili so nekateri liberalci na noge ter protestirali proti predlogu, češ da „Vzajemna“ nima denarja, da bi v slučaju požara stavbo plačala. Ali prejšnji predlagatelj je utemeljeval in opozoril starešinstvo na to, kako da so pri zadnjem velikem požaru vse druge banke plače-

vale, posebno je pa še okreal banko „Slavija“, medtem ko je „Vzajemna“ prav pošeno plačevala, ter prva prišla na lice mesta. Obveljal je njegov predlog in zavarovalo se je poslopje pri „Vzajemni“. To je bil prvi poraz liberalcev v tej seji, a še večji poraz so ti doživeli pri sledeči točki: Sestavila sta kolovodja naših liberalcev gospod zdravnik in pa oni mladič kateri je že v „Prim. Listu“ št. 5. z dne 1. t. m. označen, veliko štiri pole popisano prošnjo na starešinstvo, da bi jih podpiralo pri ustanovitvi liberalne ljudske knjižnice, ter obenem dovolilo brezplačno stanovanje v novo dozidanem „občinskem domu“. Vtemeljevala sta v prošnji, kako da bo ta knjižnica vsestransko „izobraževalna“, ter povdarjala, koliko da je podaril ljubljanski župan in mesto Ljubljana za enako ljubljansko knjižnico. Po prečitaniu te imenitne prošnje je prejšnji predlagatelj zopet prošil za besedo in na to je koj eden iz med liberalcev rekel: „Sedaj je pa že vse splavalo po vodi“.

Gospod govornik opozoril je na našo knjižnico, katero smo že pred leti ustanovili, katera ima nad 700 prav dobrih poučljivih knjig na razpolago in v blagajni še lepo svoto novcev za nabavo novih knjig tako, da ji ni treba prosjati in druge nadlegavati. Povdarjal je tudi, da občina ima že tako veliko stroške še od požara. Pri glasovanju sta prošilca popolnoma propala. Našim liberalcem pa svetujemo, ako si hočejo ustanoviti tako knjižnico, trkajo naj pri svojih somišljenikih židih in kapitalistih. Kako da bi taka knjižnica naše ljudstvo izobraževala, se lahko po tem sodi, ker si mislijo najbrž nabaviti same protiverke knjige, s katerimi bi ljudstvo namesto izobraževali, podivjali. Vam gospod zdravnik pa kličemo, da iz te moke na bovskem ne boste spekli kruha.

Občinarji.

Vel. Žablje. — (Izjava) — Podpisani gospodarski svet Vel. Žablje odločno protestuje in obsoja neosnovane napade na našega miroljubnega gospoda žup. upravitelja. Vsi napadi in dopisi so le izrodek brezpomembne osebe, kateri je glavni namen, sejati razpor in sovražstvo v občini. Ob enem mu odločno prepovedujemo, se vtikati v občinske zadeve ter postavljati gospodarski svet na strankarsko stališče. Sicer bi pa bila izjava brezpotrebna, ako bi bila oseba dopisnika javnosti znana tako kakor je naši občini.

Gospodarski svet Vel. Žablje
dne 21. februarja 1907.

(Slede podpisi).

Cerkno. — Pretečeno nedeljo je predaval v dvorani našega gospodarskega doma č. g. kaplan A. Sok o Darwinu in njegovem razvojnem nauku. Bilo je polno slušateljev in slušateljic, ki so z napeto pozornostjo sledili govorniku. Ob koncu je še gosp. dekan o temeljnih obrisih, poljudno in nazorno povzel glavne dokaze, da človek ni — iz strine opice in sklenil: da nimamo še prav nobenega znanstvenega dokaza, ki bi nas silil prestopiti v novo vero: „večnih bla-tarjev“.

Izpod Čavna — Dop. „Soče“ izpod Čavna nam očita laž, ko smo ga zavrnil, da ni poročal resnice. Pozivljamo dopisnika, naj se podpiše in potem mu dokažemo, kdo laže! Tudi trdi, da ni resnica, da bi imeli liberalci v svojem programu, križ iz šole in razporoko, ter meče okoli s sleparji in trdi, da ljudstvo zapeljujejo. V isti „Soči“ pa je tudi članek, kjer se hvali razporoka in da nič bolj naravnega, kakor da se taki ljudje, ki so v zakonu nesrečni in nezadovoljni, razporoče in zopet z drugo poroče! Kdo je torej ljudski slepar?! Svetovali bi „Sočinemu“ poročevalcu, da se prime za svoj nesrečni nos ter se praša, kdo je največji slepar pod Čavnomo!

Darovi.

Za slov. „Alojzijevišče“: Preč. g. dr. Andr. Pavlica 10 K; preč. g. Alojzij Pipan 10 K; preč. g. Ant. Gerbec 2 K; p. n. g. Peter Uršič, trgovec v Mirnu, ob smrti svojega strica g. Mihaela Šinigoj 50 K. — (Blagemu pokojniku svetila večna luč!)

Upravištvu „Pr. Lista“ so darovali: G. Ivan Cotar 1 K za „Alojzijevišče“; Slavna tvrdka Saunig-Dekleva 10 K za „Šolski Dom“.

Za Slovensko sirotišče: P. n. gg. N. N. 1 K; Štefan Črnič 20, Anton

Jerman 20 v; Josip Makarovič 1 K; Nekdo 2 K.

Vsem dobrotnikom srčna hvala. Bog plati!

Za novo župnijsko cerkev presv. Srca Jezusovega v Sočrgi pri Buzetu so darovali sledeči gg. iz Primorske: Dupa Luka upr., Kovachič Iv. žup., Uršulinski samostan po 6 K; Marinič Fr. žup., Mesar And., Pahor Ant., Poljšak Alf., vikarji po 5 K; Čigon Kar. vik., Milanič J. ž. upr., Marovec J. dekan, N. Marija, N. Lucija iz Gorice po 4 K; Černigoj H. in Franke Iv. po 3 K; Berbuč iz Borca, Colognatti Mar. iz Mirna, Knava dr. Fr. dekan, Kodre F. karat, Kren Iv. dekan, Plesničar A. žup., Strnad Avg. iz Črnič po 2 K; Drmastija dr. J., Florenin Kat. iz Mirna po 1 K. Dr. Iv. Kr. Flapp, škof 10 K. —

Tržaško-koperski škofijski ordinariat 20482 K, Sila Matija č. kan. 15 K, Logar P. notar Anton, Prebolj Mat. župniki, Sila Jakob katehet po 10 K; Jurizza J., Omers Iv., Petelin Ant., Sila Fr. župniki po 5 K; Defar Šime žup., Ukmar Jakob, upr. po 3 K; Kratzig Bruno kat., Križman Ant. kap., Byšlay Fr., Siržinar, župnika, Tempesta Al. č. kan., Tiringar Iv. kap. po 2 K; A. Stanič 26 K; J. Košir 15 K; J. Zupan 10 K; J. Slavec, Ivan Badin, M. Markič, A. Furlan, T. Ratar, R. Ružička, L. Kumar, J. Božič, Fr. Črenj, Fr. Kranjec, Z. Klun po 5 K; J. Korsič, Al. Pipan, H. Šonc, Jos. Bekar po 3 K; F. Žic, M. Ples po 2 K; J. Kuralt 1 K. (Pride še). Bog povrni! V Sočrgi, dne 19. febr. 1907. A. J. Badin.

Novice.

Osrednji odbor „Duhovske Zveze“ vabi s tem slovensko duhovščino goriške dekanije iz mesta in z dežele na dekanjski sestanek, ki se bo vršil v četrtek dne 7. marca t. l. ob 2. uri pop. v prostorih „Goriške Zveze“, Via Velturini 9. Ta vest velja za vabilo.

Za „Duhovsko Zvezo“

Pavletič, predsednik.

Vollvei, pozor! — Pod tem naslovom objavljamo danes v prilogi bistvene določbe novega volivnega reda ter zakona v varstvo prostega zborovanja in glasovanja. Opozarjamo naročnike, da si shranijo ta pouk, ki ga morejo rabiti med volitvami.

Za državnozbornske volitve. —

Po določbi § 12 novega državnozbornskega volivnega reda morajo oni, ki želijo da se jim izroči pomnožen imenik volilcev, naznaniti to občinskemu predstojniku v osmih dneh po razpisu volitve. Ker se je pa razpisala volitev dne 19. februarja poteče ta rok za naročitev dne 27. februarja 1907. Priglasitev nalaga naročniku dolžnost vzeti imenik in plačati napravne stroške za naročene izvođe. V nadaljnjih osmih dneh, t. j. do 7. marca 1907, je položiti pri občinskem predstojniku 50% približnih napravnih stroškov, sicer priglasitev ne velja. Ostale stroške je plačati, kadar se dobi imenik.

Gabršček v Aleksandriji. — Iz Aleksandrije nam poročajo: „Gospod Gabršček iz Gorice je prišel včeraj z g. Konjedicem v Aleksandrijo. Ta hoče delati za varstvo Slovencev, ustanoviti podporno blagajno itd.“

Rekel je, da ga je sem poslalo ministerstvo, da v Egiptu prouči vso zadevo, pa se to soboto že povrne v domovino.

Kdo neki je opozoril ministerstvo na ta dva moža, da sta najbolj sposobna osnovati društva v varstvo deklet.

Mirenski liberalci so imeli v nedeljo majhen shodek, na katerem je bilo 30 ljudi. Vabili so k sebi vse in se hvalili, da so prijatelji delavcev. No, delavci jim že poznajo in jim ne bodo šli na limanice.

Tako je prav! Odbor Katoliškega politič. društva v Konjicah je imel 24. t. m. sejo, v kateri se je soglasno izrekel za novo „Kmečko zvezo“ ter izjavlja sledeče: Odbor z veseljem pozdravlja ustanovitev Slovenske kmečke

reze, odobruje povsem njen gospodar-
ko-političen program in sklene, da hoče
ta prihodnje volitve sprejeti in podpirati
takega kandidata, ki se odločno in
iskreno prizna kot njenega pristaša, ter
da bo sploh v vsem postopal v soglasju
zvezo. Kandidat na lastno roko
izven naše stranke se že
naprej odklanja. Tako sklenite
tudi vi, goriški Slovenci!

Deželni zbor je imel v sredo 20.
febr. svojo tretjo sejo. Glavar je naznanil,
da je vlada predložila zakonski načrt
glede gozdne peticije. Soc. demokratje
so vložili peticijo za uredbo splošne in
enake volilne pravice. Med drugim je
bila sprejeta resolucija glede zavaroval-
niških zavodov. Pri tej priliki smo iz-
rekli, da ima deželni odbor že izdelan
načrt za deželno zavarovalnico. Odobrila
je tudi že nakazana podpora ko-
munističnemu županstvu za razširjenje ceste
Komen-Presej. — Sinoči je imel dež.
zbor zopet sejo. Dež. glavar je naznanil,
da se je namestništvo obrnilo na dež.
zbor, naj ta prispeva za cesto od Če-
novana do Sv. Lucije, ki bi stala 535.600
K. Nadalje je naznanil glavar, da se je
dež. odbor obrnil do vlade, glede splošne
enake vol. pravice za deželni zbor,
vlada je odgovorila, da je nasprotna
temu. Dr. Trejo je postavil dva nujna pred-
loga in eno interpelacijo. Posl. Grča je
postavil 4 interpelacije: eno na poljedel-
skega in vojnega ministra, glede ceste
od Sempasa na Krnco v Trnovskem
jesu, drugo interpelacijo na glavarja, kaj
je storil dež. odbor v zadevi volilne re-
forme, ko mu je dež. zbor naročil se-
staviti zakonski načrt. Tretja interpelacija
na vlado se tiče glede dovozne ceste na
postajo Rihemberk, četrta pa brezobres-
nih posojil, ki se pri nas zavračajo,
medtem ko se drugod redno vsako leto
zplačujejo. Nato sta bila sprejeta 2 za-
konska načrta glede cest in pa kome-
nisti občini se je dovolilo 5000 K za vo-
dovod. — Na to je dež. glavar odgovoril
na Grčevo interpelacijo, češ, da je vlada
poslala odgovor šele 25. t. m., da torej
odbor ni mogel izdelati še poročila. V
kratkem ga izdela in predloži. Na to je
bilo seje konec.

— K državnozborskim volitvam.

— C. kr. namestništvo razglasi: Kakor
poznamo, se je vrnila v namestništveni
razglas z dne 19. t. m., št. Pr. 10/12,
ki so ga nekatera politična oblastva že
razposlala, tiskovna pomota. Iz razglasa
bi namreč sledilo, da se zbere glavna
komisija za drugi volilni okraj (Goriška-
okolica) za Goriško-Gradiščeansko v mestu
Gorica, mojem ko se zbere ta komisija
v Podgori. V pojasnilo dostavljamo, da
se glasi zadnji odstavek razglasa pra-
vilno tako-le:

V smislu § 32, 2. odstavek volilne-
ga reda za državni zbor določijo se
okraj, v katerih se imajo zbirati glavne
volilne komisije, kakor sledi: Istra:
1. volilni okraj: Koper, 2. volilni okraj:
Poreč, 3. volilni okraj: Pulj, 4. volilni
okraj: Koper, 5. volilni okraj: Pazin, 6.
volilni okraj: Volovsko. — Goriško-
Gradiščeansko: 1. volilni okraj:
Gorica, 2. volilni okraj: Podgora, 3. volilni
okraj: Sežana, 4. volilni okraj: Trzin, 5.
volilni okraj: Gradiška, 6. volilni okraj:
Tolmin. — Za goriški okraj, ki je pri
tem interesovan, so se izdali popravljeni
razglasi.

— Pasivni odpor na železnici.

Ker železničarji na svoje zahteve niso
dobili nobene koncesije, so začeli pasivni
odpor na državni in južni železnici. Od
Pragerskega do Trsta in od Trsta preko
Gorice do Kormina povsod imajo pasivno
rezistenco, tudi na državni železnici od
Trsta do Jesenic jo izvršujejo. Začeli so
jo 25. t. m. o polnoči. V Gorico včeraj
po državni železnici iz Trsta ni bilo no-
benega vlaka, po južni pa malo in z
velikimi zamudami. Tako n. pr. bi imel
iz Gorice oditi proti Trstu tovarni vlak
v torek ob 10h 45 zvečer, pa je odšel
še-le včeraj zjutraj ob 6h 40. Od Trsta
v Gorico po državni železnici prihajajo
namesto tovarnih vlakov le prazne lo-
komotive. Včeraj popoldne so dobili goriš-
ki zaupniki železničarske organizacije
drž. železnice brzojavko, naj se odpe-
ljejo na Danaj v ministrstvo v posvet.
Odpejlala sta se sinoči ob 5h z brzo-
vlakom z državnega kolodvora pod Ko-
pačevim vodstvom postajni čuvaj To-
mašek in strojevodja Lebeda. Upati
je, da se pogajanja ugodno izvrše in da
bo pasivni odpor kmalu končan. Osební
promet se vrši redno.

— Umrl je v Mirnu v nedeljo ob
11h zvečer trgovec in veleposestnik in
bivši župan gospod Mihael Sinigoj.
Bil je blag mož in poštenega značaja.
Svetila mu večna luč!

Umrl je danes zjutraj v Gorjan-
skem brat g. potoval. učitelja Antona
Streklja gospod Alojzij Strekelj.
Naše sožalje!

Sinoči je umrla v Gorici gospa
Klem. Rojica. soproga krojaškega moj-
stra, g. Vida Rojca. Svetila ji večna luč!

— Predavanje v Sovodnjah.

V nedeljo popoldne ob 4. uri vršilo se
je v Sovodnjah javno predavanje v šolski
dvorani, katerega je priredilo tamkajšnje
društvo „Zvezda“. Po nagovoru pred-
sednika g. Lukežiča ml., ki je pov-
darjal važnost izobraževalnih društev in
posebej še podučnih predavanj, pri ka-
terih se človek seznani s takimi stvarmi
o katerih je imel do sedaj nejasne
pojme, predstavil je obilo zbranimu ob-
činstvu g. dr. Capudra, kateri se je,
naprošen od odbora društva „Zvezda“,
da bi predaval v Sovodnjah, vabilu od-
zval radevolje. G. dr. Capuder je s pri-
mernim uvodom začel v poljudni besedi
razmotrivati o glavnih znakih, ki nas
vodijo pri razdelitvi človeštva t. j. telesna
razlika, v prvi vrsti različnost, ki se kaže
v okostju glave, dalje barve, razlika du-
ševnih zmognostih, vera, znanost, živ-
ljenske razmere. Vpoštevajoč vse to raz-
ličnosti je razdelil človeštvo v tri velika
in glavna plemena: rumeno, črno in belo
pleme, izmed katerih je belo pleme na
višku izobrazbe.

Predavanje, ki je trajalo dobro uro
je bilo res poučno in poslušalci so z
vidnim zanimanjem sledili vsaki govornikovi
besedi. Obširna šolska dvorana je
bila polna moškega občinstva, in s tem
se je pokazalo, da naše ljudstvo rado
poslušata taka predavanja.

Po predavanju pa je pverski zbor
društva „Zvezda“ preskrbel za malo za-
bavo v ožjem krogu.

— Vsem naročnikom „Samo-
uprave“ naznanja deželni odbor, da se
je 4. izdaja tega lista vsled nujnih del
za sedanje zasedanje deželnega zbora
zakasnela. List izide v kratkem.

— Nov polk v Gorici. — V Go-
rico pride spomladi 11. huzarski polk
iz Subotice.

— Lloydov parnik „Imperatrix“
se potopil. Komuniké avstrijskega Lloydja
poroča: Parnik „Imperatrix“, ki je dne 19.
t. m. pod poveljstvom kapitana Ghezze
odplul v Bombay, se je pri rtu Ela-
phonissi blizu otoka Kandije razbil in pot-
pil. Avstrijski Lloyd je takoj poslal s Kan-
dije na mesto nesreče parnik „Castore“,
odkoder zamorejo za radi težavne komuni-
kacije dospevati le redke vesti preko Kan-
dije. Nesrečo je, kakor se zdi, povzročil
silen vihar, vsled katerega so v zadnjih dneh
ponesrečile mnoge ladje. Žal, da je tudi
človeških žrtev, vendar ni doslej o tem še
gotovih poročil. Ladja „Imperatrix“ je imela
posadke 120 mož ter je odplula z 20 po-
tniki. Glasom ladijske liste se nahajajo na
ponesrečenem parniku potniki s kabinami:
Agostinis, rodbina Labouti s tremi osebami,
rodbina Galrowski z dvema otrokoma, Mixon
Marcovitz, Burchart in štiri redovnice ter
potniki Mr. Struckel, Hassan in mornarja,
katerih ime ni znano. Z Lloydovim parnikom
„Imperatrix“ je utonilo 40 oseb, med njimi
32 Avstrijcev, večinoma moštvo in osem
arabskih kurjačev, 20 potnikov in ladijni
častniki so rešeni, izvenzemski tretjega mašinista
Martinčiča, ki je utonil. Tudi ena ladijska ka-
tero je „Imperatrix“ spustila v morje se je
potopila. Kako smo izvedeli, je med pone-
srečenimi več Slovencev in nekaj Slovenk.
— Po Trstu više črne zastave.

— Umor v Solkanu. — V petek
ponoči sta prišla klicat hlapca zidarskega
mojstra Nimbranta v Solkanu svojega
gospodarja, naj hitro vstane in gre v
hlev, ker je ondi konj ubil hlapca Eržena.
Gospodar je res hitro vstal in šel v hlev,
kjer je našel Eržena z razbito glavo le-
žati v mlaki krvi. Takoj skliče kvišku
svoje ljudi ter poda ranjencu prvo po-
moč. Oprali so ga in za sili obvezali,
nakar so ga odpeljali v bolnišnico usmi-
ljenih bratov v Gorici, kjer pa je v so-
boto okrog polnoči umrl. V bolnišnici
pa so konstatirali, da Eržen ni bil le
ranjen na glavi, ampak je bil tudi pre-
boden skozi prsi ter po celem životu ves
ranjen. Iz tega so takoj sklepali, da se
je izvršil zločin. Preiskali so hlev in na-
šli krvavo vozno vago (šajl). Vsled tega
so zaprli kot sumljiva oba Erženova sohlap-
ca, nekega M. Hledeta, ki pa je slaboumen,
in še20 letnega Vončina, doma s Tr-
novega. Ta Vončina je vkljub svoji ma-

dosti popolnoma pokvarjen človek in hud
pretepač. Bil je ravno v petek obsojen
na 6 tedensko ječo, ker je nevarno ra-
nil nekega Kancelerja iz Solkana. Pri
Nimbrantu je upravljal konje. — Ubiti
Eržen pa je 41 let star in doma s Čer-
kljanskega. Prišel je k Nibrantu v službo
še le pred par dnevi. Gospodar je takoj
spoznal, da je dobil v njem pridnega,
vestnega in zanesljivega hlapca ter mu
je vsled tega izročil konje, s katerimi je
poprej vozil Vončina. Vsled tega je bil
Vončina najbrže jezen na Eržena in se
je maščeval nad njim. — Vončina
in Hledeta sta v preiskovalnem zapru.

— Tatinski cigani so v ponedeljek
kradli v okolici Zagreju. O tem je bila
brzobjavno obveščena mirenška orožniška
postaja z naročilom, naj zasleduje cigane,
ki so odšli proti Rubijam. Proti večeru
se res pripelje cigan z ženo in z otroci
proti Rubijami. Ko cigan ugleda orožnika,
mahne po konju hoteč ubežati orožniku
in odneati mitnino. Neki mladenič pa
primo konja za udo in ustavi. Med tem
je došel še orožnik, ki je koj aretirал
cigana in mu velel iti z njim. Cigan se
je pa aretaciji zoperstavil in se vedel
tako arogantno, da je orožnik bil pri-
siljen nastaviti mu bajonet. To je po-
magalo. Ko so pa prišli tik sovođenskega
občinskega zavora, prosil cigan orožnika
da bi ga pustil malo na stran. Orožnik
mu tega ni pustil. A v času, ko je
orožnik odpiral zapor, uporabi cigan pri-
liko in kot bi ga sam skratelj nesel, je
zdirjal izpred orožnikovih oči. Ko hoče
orožnik teči za njim, se ga oklene okoli
pasu ciganka. Pradno se je orožnik
oprostil ciganke, je bil cigan že daleč
na polju. Ko so pa videli nekateri so-
vođenski mladeniči cigana bežati, so jo
udarili za njim. Po dolgem tekanju po
polju se jim je vendar posrečilo, doteči
vpehanega cigana. Ko je prišel še orožnik
so nesramnega cigana povezali in spravi-
li v občinski zapor. Zvečer že v noč so
ga odpeljali v goriške zapore. — Skrajni
čas je, da se enkrat resno pride v okom
tej ciganski golazni, ki živi samo od
tatvine. Posebno moč imajo, kjer ni no-
benega moškega v hiši.

— Velike vojaške vaje se vrše
letos na Koroškem in po Soški dolini.
Vojaštvo pride v Kobarid že meseca
aprila. Poizkušali bodo novo ustanovljene
gorske polke. Vaj se udeležita 3. in 14.
armadni zbor. Cesarске vaje se bodo
letos vršile na Tridentinskem.

— Expresni vlak namenjen v
Italijo je skočil s tira v torek zvečer
pri Beljaku.

— Modras v tej zimi. — V
Očolokah pri Hudajuži je neki kmečki
fant zasledoval že začetkom meseca fe-
bruarja velikega modrasa (vipara). Dne
25. feb. pa se mu je posrečilo, da ga je
ubil. Prinesel ga je pokazat županu da
je dobil od dežele odločeno nagrado 50
vinarjev.

— Prijet zapeljivec mladih deklet.
— Goriška policija je prijela nekega
45letnega Kodermača vulgo „Mangia-
fiasche“ iz Gorice, ki je vabil s slad-
korjem k sebi mlade šolske učence z
namenom, da jih zlorabi. Dekleta so se
v šoli pritoževala, da neki človek nepre-
nehoma hodi za njimi. Katehet je to stvar
naznanil, vsled česar je policija prijela
pohotneža. Večino svojih zločinov je na-
pravil že pred 2 leti. Tedaj je tudi
zvečer v neki veži hotel posiliti neko
deklet. Mimo je pa prišel ravno neki
gospod in deklet je ušlo. Tedaj zločinca
niso mogli dobiti.

— Italijanska ljudska stranka
za Trst in Istro. — Preteklo nedeljo
se je osnovalo novo politično krščansko-
socialno društvo v Trstu pod imenom:
„Associazione popolare italiana per
Trieste e l'Istria“ (Italijanska ljudska
stranka za Trst in Istro).

— Žena žrtva ljubezni do svo-
jega moža. — V Čikagi so pokopali ob
velikanski udeležbi Hrvatice Marijo Star-
čević, ženo Gregorja Starčevića, ki se
je ponesrečila pri neki eksploziji. Na
mnogih mestih je bil ožgan do kosti.
Zdravniki so konstatirali, da ga morejo
rešiti le, ako se izgorelim delom prida
človeško meso. Žena njegova si je dala
rezati mišice na roki in nogi. Rešila je
moža, po tej strašni operaciji pa je žena
nevarno obolela in kmalu umrla.

Novice iz kobarškega okraja.

Ne dajte se motiti od li-
beralcev! — Kot peto kolo v
polomljenem političnem vozu liberalne

stranke je tudi kobarški Pocoljan. Dočim
ima tolminski „becirk“ pod komando
velezaslužni državni poslanec Oskar
Gabršček, čigar zasluge so znane preko
mej mogočnih tolminskih gora, ravno tako
je podeljena ta častna „šarža“, v našem
okraju „visokemu“ Miklavicu, ki ima denar.
On bo tedaj reševal mršavi liberalizem.
A zapomni naj si, da so minuli časi, ko
so liberalni mogočnjaki diktirali ljudem
prepričanje. V teku časa so se naredile
velike luknje na nečednem telesu libe-
ralne mamke, ki jih bodo sedaj skušali
zakriti in zagrniti. Peli bodo zopet tisto
vedno njim lepo in vedno novo pesem:
„Saj mi nismo nasprotni veri, mi smo
le proti nadvladju duhovščine, mi smo
sami dobri katoličani: samo ukazovati
se ne pustimo od nikogar, najmanj pa
od „farjev“. Duhovniki naj ostanejo v
zakristiji, naj se ne vrtikajo v politične
stvari in mir bodo imeli pred „na-
prednjaki“. Te besede so tako navadne
da jih že vrabci žvrgole raz streh. Ni-
kakor se ne dajmo motiti od njih.

Drežnica. — Precej živahno je
zadnji čas na Drežnici. Fantje stikajo
glave skupaj okrog pa hodijo jasnega —
ponosnega pogleda. Še celo stari očanci so
nekam nemirni ter jih veseli to gibanje
mladih. Snujejo namreč „Kat. izobraž.
društvo“. Pravila so že predložili vladi v
potrjenje. Od društva pričakujejo veliko,
veliko. Mladeniči sami so izprožili željo
po takem društvu dobro vedoč, da le
zdrava omika je napredek. Človek, ki
dandanes zapira vrata izobrazbi, je po-
doben onemu pomilovanju vrednemu
bolniku, ki bi sicer rad ozdravil, a noče
ničesar čuti o zdravniku in zdravilih. Že
delj časa so razni preroki (ne krivi) na-
povedali ustanovitev društva na Drežnici;
zdaj pa kakor vidite je društvo gotova
stvar. Mladeniči, možje le vkup, da vas
bo več, da lahko včasih napravite
kako reč!

Na Livku je to zimo padlo snega
blizu dva metra in pol. Še sedaj ga je
čez en meter. V ponedeljek, ko je bil
otvorjen v Gorici deželni zbor, prišel je
dr. Tuma na Lisek, hotel je iti na Ma-
tajur. Ko so mu naznanili, da to v se-
danjem času ni mogoče in ko je videl,
da je celo na Livku čez en meter snega
vrnil se je zopet v nižavo.

Listnica uredništva. — G. do-
pisnik Volčji grad: Vsled preoblega
gradiva zaostalo, sedaj zastarelo. Pošljite
še kaj! — Krnski g. dopisnik naj
tudi oprostí, ker je zaostalo. Pošljite še;
saj je gori pri Vas vedno kaj zanimivega.
— Raznim dopisnikom: Brez
podpisa gre pri nas vsak dopis v koš!
Le brez strahu naj se vsak podpiše! —
G. dopisnik iz Skrilj: Oprostite,
zadnjič je bilo nemogoče, sedaj že za-
starelo. Pa drugič! Le še kaj pošljite!
— Gg. dopisnikom: Krn, Št. Ferjan
in Miren: Dobili še le danes zjutraj.
Prepozno za to številko. Pošljite tako,
da dobimo saj 2 dni poprej, ko izide
list. Zdravi!

Književnost - umetnost.

* Obvestilo. — Knjižica „Na ples“
je izšla v prvem natisu v lanskim jeseni.
V par mesecih se je popolnoma raz-
prodala. Slediti je moral drugi natis v
večjem številu izvodov. Pred božičnimi
prazniki se je bil ta začel razpošiljati,
toda že kmalu po novem letu je do cela
pošel. Na stotine naročb je prišlo že za
tretji natis. Ker se naročbe dan za
dnevom množe, se boče knjižica na
nove pregledala in tiskala na lepšem
papirju.

Tužnega srca javljamo, da je

Alojzij Strekelj,

posestnik v Gorjanskem,
danes zjutraj v starosti 42. let pre-
viden s svetotajstvi za umirajoče v
Gospodu zaspal. Pogreb bo v so-
boto ob 9. zjutraj.

V Gorjanskem, 28. febr. 1907.

Žalujoči ostali.

Da se knjižica razširi tudi med najrevnejše sloje, bode veljala le 30 vinarjev (s poštnino in s čekom 38 vinarjev).

Knjižica je pisana za prijatelje in nasprotnike plesa, za stare in mlade, za izobražene in priproste, za obojni spol. Slovensko časopisje je oba natisa pohvalno ocenilo. Neki veljak nam piše o knjižici: „ne poznam bolj moderne knjižice, kot je „Na ples“.“

Da sta pa brez posebnega ponujanja tako hitro pošla oba dva natisa, je najlepši dokaz, da je potreben tretji natis še z večjim številom izvodov.

Naročbe naj se čim prej pošiljajo Upravištvu „Družinskega Prijatelja“ v Trstu S. Francesco 15 I. Priporoča se naročanje po več izvodov.

Trst, 12. svedana 1907.

And. Fajt,
pek. izvedence Gorica
tekallšoe tr. Josipa št. 2 (lastna hiša.)

*Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinjšega, k-
or sa nove maše in godove, kolace na
birmance in poroke itd. Vsa naro-
čila izvršuje točno in natančno po
želji naročnikov. Ima in prodaja
različne moke, fina peciva, fina
vina in likerje po smerni ceni. Za
Veliko noč posebno goriško pinco
in potice itd.*

Uršula Vouk,

izurjena šivilja z dobrim
spričevalom

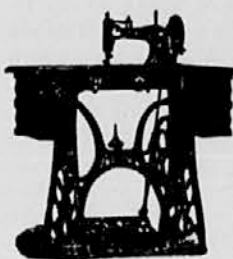
se priporoča za izdelovanje vsa-
kovrstnih oblek po najmodernej-
šem kroju. Delo izvršuje po želji
tudi na domu cenj. naročevalcev,
kakor tudi na svojem domu

v Gorici

via Trieste št. 23.

Saunig in Dekleva

ulica Munciplo št. 1. Gorica.

Velika tovarniška za-
loga šivalnih strojev ka-
kor za šivilje, krojače,
črevljarje in tudi za
umetno vezanje (reka-
miranje). V zalogi se tudi
nahajajo angleška dvo-
kolesa „Helical Premier“
in slamorezni stroji, sa-
mokresi in razne puške,
lastna mehaniška po-
pravljalnica.

Franc Modic

naznanja, da je otvoril trgovino

z jestvinami

**v ulici Ponte nuovo 22
V GORICI.**

Rojaki!

**kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.**

Loterijske številke.

23. februvarja.

Danaj 87 40 9 6 7
Gradec 51 59 88 8 8

Anton Kustrin,

trgovec v Gorici

Gospodsk. ulica št. 25

priporoča častiti duhovščini in slav-
nemu občinstvu v mestu in na deželi
svojo trgovino jedilnega blaga n. pr.
kavo Santos, Sandomingo, Java, Cej-
lon, Portoriko itd. Olje: Lucca, St.
Angelo, Korfu, istrsko in dalmatin-
sko. Petrolej v zaboji. Sladkor razne
vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več
vrst riža. Mljiceveče prve in druge
vrste, namreč ob 1/2, kila in od enega
funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič
& Valenčič. Zveplenke družbe sv.
Cirila in Metoda. Moka iz Majdiče-
vega mlina iz Kranja in iz Joch-
mann-ovega v Ajdovščini. Vse blago
prve vrste.

Razpis službe.

S. 1. majem bo popolniti mesto uradnega vodje
oziroma revizorja, oziroma knjigovodje v „Goriški zvezi“
oziroma v „Centralni posojilnici“ v Gorici. Plača po
spособnosti in dogovoru. Prošnje treba vložiti pri zvezi
oziroma posojilnici do 15. marca.

V Gorici, 15. febr. 1907.

Načelstvo

„Goriške zveze“ in „Centr. posojilnice“

ZAHVALA.

Ginjani vsled smrti našega nepozabnega in nenadomestljivega
gospoda strica

MIHAELA ŠINIGOJ,
veleposestnika in trgovca,

dolžni smo izreči iskreno zahvalo v prvi vrsti preč. duhovščini, ki je
spremila zemske ostanke pokojnika v večnost, dalje domačemu sta-
rešinstvu pevcem in sploh vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in
ostalim domačinom, ki so v naravnost ogromnem številu skazali
zadnjo čast nepozabnemu pokojniku. Zatorej še enkrat vsem:
Srčna hvala.

V MIRNU, dne 27. februvarja 1907.

ŽALUJOČI OSTALI.

Najboljše stiskalnice za vino

In OLJKE so naše stiskalnice „HERKUL“
najnovjega in najboljšega sestava z dvojnimi in nepretrganimi
pritiskalom; razjambno najboljšo delovanje, ki prekale vse
druge stiskalnice; hidravlična stiskalnica, najboljša auto-
matična patent- „SYPHONIA“ ki delujejo same
vane škropilnice, od sebe, ne da bi
jih bilo treba goniti. Plugi, mlinci za grozdje, sadje in oljke.
Robkalnice za grozdje. V. ogradski plugi. Sušilnica za
sadje in druge vegetalne, živ-
jenske in mineralne prideleke.
Stiskalnica za seno, slamo itd.
na roko. Mlatilnice za žito,
čistilnice, rešetalnice, Slamo-
reznice, ročni mlinci za žito v
razni velikosti in vsi drugi
stroji za poljedelstvo. Ideluje
in prodaja s jamstvom kot po-
sobnost najnovejšo, izborna iz-
kušena, kot najboljše pripo-
znano in odlikovane sestavi

Ph. Mayfart & Co

tovarna za poljedelske in vin-
ske stroje na DUNAJU,
II. Taborstrasse št. 71.

Automat. škropilnica.

Odlikovani v vseh državah sveta z nad 500 zlatimi in srebrnimi kolajnami.
Cenik s podobami in množična pohvalna pisma. — Razprodajatelj
in zastopniki se iščejo povsod, kjer še nismo zastopani.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta št. 19. (Medjatova hiša)

zavaruje

1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, pre-
mičnine in pridelke; 2. proti prelomom zvonove, in 3. za
življenje oziroma doživetje in proti nezgodam

Edina domača slovenska zavarovalnica!

Svoji k svojim!

Volivci, pozor!

Volitve za državni zbor je vlada razpisala dne 19. svečana in se bodo vršile v torek, dne 14. maja, potrebne ožje volitve pa v četrtek, dne 23. maja. Sicer smo svoj čas obširno pisali o zakonih, s katerimi se uvede novi red za volitev ter določijo kazni v varstvo volivne in zborovalne svobode, vendar podamo še skupen pregled teh zakonov v poduk županom, članom volivnih komisij in volivcem sploh.

Bodoča poslanska zbornica bo štela 516 članov; od teh jih dobi Goriška 6. Novi volivni okraji, ki bodo volili po enega poslanca, so:

1. Mesto Gorica.
2. Sodni okraj goriška okolica brez Ločnika.
3. Sodni okraji Ajdovščina, Komen in Sežana.
4. Sodna okraja Kormin, Gradišče z občino Ločnik.
5. Sodna okraja Červinjan in Tržič.
6. Sodni okraji Tolmin, Cerkno, Kanal, Kobarid in Bovec.

Kdo sme voliti?

Voliti državnega poslanca sme:

1. Kdor je avstrijski državljani, to je, kdor ima v Avstriji domovinsko pravico.
2. Kdor je moškega spola. Ženske ne smejo voliti, ne osebno, ne po zastopniku.
3. Kdor je bil isti dan, ko so bile volitve razpisane, najmanj 24 let star.
4. Kdor je v občini, kjer hoče voliti, isti dan, ko so bile volitve razpisane, bival vsaj eno leto. Kdor torej šele na dan volitve biva eno leto v občini, nima pravice voliti.
- Kdor po zakonu ni izključen od volivne pravice.

Kdo pa je izključen?

Po § 8. volivnega reda so izvzeti, da ne smejo voliti:

1. Vojaki, ki služijo. Kdor je na orožni vaji, sme biti voljen, toda voliti ne sme.
2. Osebe, ki imajo varuha ali so pod kuratelo. Ako je n. pr. sodnija koga zaradi zapravljenosti postavila pod varstvo ali kuratelo, nima pravice voliti, četudi je avstrijski državljani in biva nad eno leto v občini.
3. Osebe, ki uživajo preskrbo iz javnih ali občinskih sredstev ali se vzdržujejo v zavodih za uboge, ki so v zadnjem letu pred volitvami uživale preskrbo ubogih in sploh osebe (berači), ki se preživljajo ob javni dobrotljivosti. Pod to točko pa ne spadajo: Podpore iz bojniških blagajn, rente za nezgode, starost in onemoglost, dohodki invalidov, oproščenje šolnine, obdaritve z učnimi sredstvi, ustanove ali podpore valed ognja, toče, povodnji itd.
4. Osebe, o katerih imovini je razglašen konkurz, dokler ta ni končan.
5. Osebe, ki so bile obsojene zaradi hudodelstva ali prestopka tatvine, poverjenja, golufije, oderutstva in podobnih dejanj. Kdor je bil torej obsojen zaradi kakšnega hudodelstva roba, uboja, javne nasilnosti, razžaljenja veličanstva na manj ko pet let, še pet let po prestani kazni nima pravice voliti; kdor pa je dobil pet ali več let, dobi volivno pravico šele čez deset let.
- Kdor je bil kaznovan radi podlega prestopka proti varnosti časti, radi tepeža, prepovedane vožnje, žalitve straže itd., sploh ne izgubi volivne pravice.
6. Osebe, ki so bile kaznovane po brambenem zakonu, tri leta ne smejo voliti. Tisti torej, ki pobegnejo pred vojaško službo, ki se nalašč poškodujejo, da niso zmožni za vojaško službo.
7. Osebe, ki so pod policijskim nadzorstvom ali v prisilni delavnici. Tri leta potem ko preneha policijsko nadzorstvo

ali so bili izpuščeni iz prisilne delavnice, zopet dobe volivno pravico.

8. Osebe, katerim je sodnija vzela očetovsko oblast nad otroci, dokler so otroci pod tujim varstvom, na vsak način pa tri leta po sodni odredbi.

9. Osebe, ki so se pregrešile zoper zakon o varstvu volivne svobode. O tem zakonu govorimo pozneje.

Vendar pa tudi tisti volivci, ki ima sicer vse pogoje za volivno pravico, ne more in ne sme voliti, ako je izpuščen v volivnem imeniku. Zato naj vsakdo pogleda v volivni imenik, če je vpisan. Ako ni, zahteva naj svoj vpis še o pravem času.

Vsako more le osebno voliti; pooblastila so neveljavna. Vsak volilec ima en glas.

Kje se voli?

Vsako voli v tisti občini, v kateri je vsaj že eno leto stalno bival do dne, ko je bila volitev razpisana, torej do 19. svečana 1907. Kdor pa je imel v tem letu več bivališč, sme voliti v tisti občini, kjer ima kako javno službo (n. pr. profesor, ki poučuje v mestu, stanuje pa izven mesta) ali kjer izvršuje svoj stanovski posel (n. pr. obrtnik) ali, če se tudi ta določba ne more uporabiti, kjer je imel v tem času glavno bivališče. Če pa se tudi te določbe ne morejo uporabiti, more si volilec sam izbrati občino, kjer biva in kjer hoče tudi voliti.

Ali mora vsakdo voliti?

Zakon določa, da sme deželni zbor skleniti, da mora vsak volilec tudi v resnici voliti, sicer bi bil kaznovan. Doslej pa še noben deželni zbor, koder bivajo Slovenci, ni sklenil volivne dolžnosti. Vendar pa že vest veže vsakega krščanskega, slovenskega volivca, da se udeleži volitve in ne izgovarja s praznimi izgovori.

Kdaj se voli?

Voli se povsod na en dan. O dnevu in času volitve se obvestijo volivci po deželnih uradnih listih in pa po razglasitvah, ki se morajo nabiti v vseh občinah in na voliščih. Kakor smo že omenili, bodo letos povsod volitve 14. maja. Le za Galicijo in Dalmacijo veljajo druge določbe.

Volivni imeniki.

V vsaki občini mora župan vse volivce zapisati v volivne imenike po abecednem redu, njih posel in stan in pa stanovanje.

Vsak župan mora napraviti vsaj dva volivna imenika. En izvod ostane tudi po volitvi pri županu, kjer ga sme vsak čas vsakdo vpogledati in iz njega tudi delati izpiske. Ta nova določba je jako važna ker posamezne politične stranke se morajo vsak čas poučiti o številu in razmerju volivcev v dotični občini.

Kaj mora župan storiti?

Ko je župan sestavil vsaj dva enaka volivna imenika, mora oba poslati svojemu okrajnemu glavarstvu, magistrat glavnega mesta pa deželni vladi.

Okrajno glavarstvo oziroma deželna vlada popravi mogoče nepravilnosti ali napake v imenikih in potem vrne izvod županu nazaj. Župan mora sedaj razporežiti imenik štirinajst dni v občinski pisarni, obenem pa razglasiti v vseh katastralnih občinah dan, ko se je imenik razgrnil, in pa ure, ko more vsakdo skozi teh štirinajst dni pogledati v imenik ter si iz njega delati zapiske. V imenik pa sme pogledati vsakdo, ali je volilec v dotični občini ali ne.

Občine z več ko 5000 duš.

Za občine z več ko 5000 prebivalci so v § 12. novega volivnega reda posebne določbe. Prvič mora v teh občinah volivni imenik biti razporežen na vpogled vsak dan osem ur. Dalje ima vsakdo pravico, tekom osem dni po raz-

pisu volitev, torej do torka, 26. t. m., naznaniti županstvu, da se mu od početka reklamacijske dobe proti povračilu stroškov izroči en izvod volivnega imenika. — Vsak naročnik imenika se obveže, da sprejme in plača stroške, ki odpadejo na izvod imenika. Prvi teden po preteku za naročilo določenih osem dni, torej do torka 5. sušca, mora naročnik imenika plačati polovico stroškov, sicer se na naročilo ne ozira. Druga polovica stroškov se plača, ko se sprejme imenik. Od naročnika more županstvo izterjati stroške potom politične eksekucije. Pod istimi pogoji se morejo zahtevati morebitni dodatki volivnemu imeniku.

Nepravilnosti v imeniku.

Dvojne nepravilnosti so mogoče v volivnih imenikih. Ali so izpuščene osebe, ki imajo pravico voliti; ali pa so vpisane v imeniku osebe, ki nimajo volivne pravice. V obeh slučajih sme vsak volivni upravičenec dotično skupino pismeno ali ustno zahtevati pri županstvu, da se imenik popravi. Kdor je torej prepričan, da sme voliti, pa je izpuščen iz imenika, more pri županu vložiti pismo ali ustno pritožbo ali reklamacijo. Enako pritožbo more vložiti tudi za druge volivne ugravicence. Vsakdo tudi lahko zahteva, da se črtajo iz imenika osebe, ki nimajo volivne pravice.

Kako naj se napravi reklamacija?

Kakor smo že rekli, pritožba ali reklamacija se napravi pri županu pismeno ali ustno, in sicer za vsak slučaj ali vsako osebo posebej. Če se hoče kdo pritožiti, da sam ali drug volivni upravičenec ni vpisan v imeniku, mora se dokazati, da je spolnil 24. leto, da je avstrijski državljani in da biva v občini najmanj eno leto. To se dokaže z rojstnim ali domovinskim listom in potrdilom županstva ali gospodarja o bivanju. Vsa ta dokazila in vloge v reklamacijskem postopanju so koleka proste. Ako kuo reklamaciji ne priloži teh dokazil, more župan njegovo pritožbo kratkomalo odbiti.

Če je kak neupravičenec vpisan v imeniku, mora se povedati vzrok, zakaj naj se črta. Župan pa mora osebno, ki naj se črta iz imenika, dati priložnost, da v teku 24 ur izreče svoje mnenje pri županstvu ali glavarstvu.

Kdaj se pritoži?

Pritožbe ali reklamacije se vlagajo pri županstvu ali tudi pri glavarstvu tekom štirinajstih dni od dneva, ko je bilo v občini razglašeno, da je imenik razporežen. V slučaju pa, da je vpisana v imenik oseba, ki je izgubila avstrijsko državljanstvo, ali iz drugih gori štetih razlogov nima volivne pravice, mora jo okrajno glavarstvo še 24 ur pred volitvijo črtati iz imenika in to naznaniti županu, da popravi tudi svoj imenik. Župan sam po preteku reklamacijske dobe ne sme popravljati imenika. Vse pritožbe ali reklamacije mora župan najpozneje v treh dneh naznaniti glavarstvu, od katerega dobiva navodila. Če okrajno glavarstvo zavrne pritožbo, sme se v treh dneh napraviti priziv na deželno vlado. Proti odloku deželne vlade ni dovoljen priziv.

Vzorec pritožbe.

Županstvo v Kobaridu!

Gr. Mišmaš, star 26 let, rojen v Tolminu ter tudi takaj pristojen, biva že pol drugo leto stalno v Kobaridu kot hlapec pri g. Mihevcu, kar dokazuje priloženi rojstni in domovinski list ter izpričevalo mojega gospodarja. Ker imam torej pravico za volitev državnega poslanca v tem kraju, prosim, da se me vpiše v volivni imenik in ta moja pritožba predloži tudi c. kr. okrajnemu glavarstvu za goriško okolico. — V Kobaridu, dne 8. sušca 1907. — Gregor Mišmaš.

Ako je vpisan neupravičenec, glasila bi se pritožba:

Županstvo v Komnu!

Pregledovaje volivni imenik občine komenske sem zapazil, da je vpisan med volivce tudi Jernač Kozoprsk, hlapec pri Slonu, ki pa ni avstrijski državljani in tudi ne biva še eno leto v Komnu. Prosim torej, da se ta Kozoprsk izbriše iz imenika. — Komen. — Miha Strošan]

Vzorec za priziv.

Če se pritožbi ne ugodí, dopusten je priziv na deželno vlado tekom treh dni. Tako bi n. pr. gori imenovani Gregor Mišmaš napravil priziv tako-le:

C. kr. okr. glavarstvo tolminsko v Tolminu.

S tamošnjim odlokom z dne 14. sušca t. l. se ni ugodilo moji pritožbi, da naj se me vpiše v volivni imenik vrhniške občine za državnozbornsko volitev. Proti temu odloku vlagam

priziv

na c. kr. namestništvo v Trstu in se sklicujem na dokazila, ki sem jih priložil že pritožbi na tamošnje c. kr. okrajno glavarstvo. Ker se iz teh dokazil razvidi, da sem upravičen voliti za državni zbor, naj se moj priziv predloži c. kr. deželni vladi, ki naj blagovoli ugoditi temu prizivu.

Gregor Mišmaš.

Taki prizivi se morejo tudi ustno podati na zapisnik pri glavarstvu.

Kaj dobi vsak volilec?

Vsak volilec, ki je vpisan v imenik, dobi od okrajnega glavarstva izkaznico ali legitimacijo in glasovnico. Na izkaznici je tekoča številka iz volivnega imenika, ime in stanovališče volivca, kraj, dan in ura volitve.

Glasovnica mora imeti uradni pečat z opombo, da je glasovnica neveljavna, ako nima uradnega pečata.

Glasovnice in izkaznice dostavi glavarstvo volivcem na dom po županstvu ali po pošti. Če bi se zgubila glasovnica ali izkaznica, more volilec drugo dobiti pri županstvu ali pri glavarstvu, na dan volitve pa pri volivnem komisarju.

Ako se volivcem niso mogle dostaviti izkaznice in glasovnice vsaj 24 ur pred volitvijo, more se volivcem javno razglasiti, kje se dobe še pred volitvijo.

Posebno je treba paziti na izkaznice. Kdor nima izkaznice na dan volitve, ne more voliti. Pač pa more še na volišču dobiti glasovnico od volivnega komisarja.

Tudi za morebitne ožje volitve veljajo le uradno izdane izkaznice in glasovnice.

Na dan volitve.

Vsak volilec naj gre na dan volitve ob določeni uri na volišče. Vzame naj seboj izkaznico in glasovnico. Na glasovnico naj že doma zapiše krstno in družinsko ime tistega, ki ga hoče voliti za poslanca, dalje njegov poklic ali stan in bivališče. Če pa ti je morda že kdo zapisal ime kandidata, ki ga nočeš voliti, potem prečrtaj to ime in zapiši tistega, ki ga ti hočeš voliti.

Volitev komisije.

Volitev vodi v vsaki občini posebna komisija, ki šteje v občinah do 1000 duš pet članov, v večjih pa sedem. Dva, oziroma tri člane komisije voli občinski odbor, ravno toliko pa v livni komisar, ki ga imenuje okrajno glavarstvo, že izbrani udje potem volijo petega, oziroma sedmega člana. Ako se udjo tudi v drugič ne zedinijo za petega, oziroma sedmega člana, imenjuje ga komisar.

Udje komisije potem izmed svoje srede z večino glasov izvolijo predsednika, ki vodi volitev. Pri enakosti glasov odloči žreb.

Pravice komisije.

Tako sestavljena komisija prevzame volivski imenik in glasovni vpisnik. Najprvo volijo člani komisije. Nato se vrste volivci, ki imajo izkaznice. Komisija razsoja z večino glasov.

1. Če je dvomljivo, ali se glasi izkaznica na pravega volivca.

2. Če je dvomljivo, ali je oddani glas veljaven ali ne.

3. Če kdo navzočih ugovarja proti volivni pravici kakega volivca.

Predsednik komisije glasuje le tedaj, če je na vsaki strani enako glasov. Volivni komisar pazi na mir in red pri volitvi, sicer pa se ne sme vtikati v volitev. Če komisar morda zapazi kako nepravilnost, more takoj ugovarjati; komisija pa precej odloči o tem ugovoru, preden se nadaljuje volitev.

Kako se glasuje?

Vsak volivec stopi pred komisijo ter najprvo izroči izkaznico predsedniku. Ta glasno prebere ime volivca, nato pa prevzame glasovnico in jo vrže v posodo neodprto, kakor mu jo je podal volivec, da nihče ne more čitati na glasovnici zapisanega imena.

Ko je volivec oddal glasovnico, za beleži se to v volivnem imeniku v posebnem razpredelku, v glasovniku pa se vpiše ime volivca.

Volitev se začne in konča ob določeni uri. Tisti volivci pa, ki so prišli na volišče, še preden je pretekla določena ura, se ne smejo izključiti od glasovanja; isto velja za volivce, ki čakajo v čakalnici, ki jo določi komisija, ali pa neposredno pred voliščem.

Zaupniki.

Če žele stranke, da imajo med volitvijo na volišču svoje zaupnike, morajo jih okrajnemu glavarstvu naznaniti, da izbere dva do pet, v večjih mestih do deset teh zaupnikov. Ti imajo pravico med volitvijo izjaviti volivni komisiji, če imajo o kakem volivcu dvome, ali ima pravico voliti in ali je res tisti, ki je zapisan na izkaznici. Te dvome in ugovore pa imajo pravico izražati tudi drugi navzoči volivci, toda predno je volivec oddal svojo glasovnico.

Na volišču.

V prostor, kjer se voli, smejo le volivci, ki imajo izkaznice. Kdor je oddal glasovnico, mora takoj iz volivnega prostora da ni gneče. Okrajno glavarstvo ali volivni komisar sme tudi odrediti, da se volivci le posamezno spuščajo v volivni prostor, če to zahteva red.

Agitacija prepovedana.

Med volitvijo je strogo prepovedana vsaka agitacija v volivnem prostoru, v poslopju, pa tudi v bližnji okolici poslopja. To bližnjo okolico določi glavarstvo.

Kako se konča volitev?

Ko je volitev končana, kar mora naznaniti predsednik, prične se štetje glasov ali skratinij. To štetje glasov je tajno. V prostoru smejo biti le komisija, komisar, zapisnikar in oni zaupniki strank, ki jih je določilo glavarstvo.

Predno se prične šteti glasovi, mora predsednik premešati glasovnice v posodi. Nato en član komisije razgane vsako glasovnico posebej in izroči predsedniku ki jo glasno prečita in pokaže tudi drugim članom komisije. Dva člana komisije pišeta vsak v svoj glasovni vpisnik glasove kandidatov. Konečno podpišejo vsi zapisnik, ki se z vsemi vol. spisi zapečati ter izroči komisarju, ta pa ga pošlje komisarju glavne komisije.

Volivna svoboda.

Da se pokaže pri volitvah prava, svobodna volja volivcev, je državni zbor sklenil še posebno postavbo, ki naj bi strogo varovala svobodo volitev in shodov. Že doslej so bila kaznjiva razna de-

janja, ki so kršila prostost volitev za državni in deželni zbor, občinski in okrajni zastop. Nove določbe pa so še mnogo ostrejša, zato naj si jih volivci dobro dobro zapomnijo, ker veljajo tudi za volitve v cestne odbore, šolske svete, bolniške blagajne itd. Ako se bodo te določbe primerno izvrševale, potem bode zagotovljena čistost volitev. Pogoj kaznivosti raznih dejanj je zloben namen in trezen premislek. Strogo kaznjiva so naslednja dejanja:

Podkupovanje.

Ta pregrešek stori, kdor ponudi, obljubi ali podeli kak dobiček v denarju ali drugi imovini volivcu ali pa kaki tretji osebi, da ne voli ali da voli v gotovem smislu. Ako n. pr. kdo komu obljubi boljšo službo, posojilo ali sploh karkoli, da bi ta volil po njegovi volji, zakrivi pregrešek podkupovanja. Ta pregrešek se kaznuje s strogim zaporom enega do šest mesecev. Ravnotako pa more biti kaznovan tudi podkupljenec, ki je zahteval, sprejel ali si dal obljubiti kak dar ali dobiček.

Pijača.

Skoraj povsod se je udomačila razvada, da stranke s pijačo in jedjo vabijo volivce v svoj tabor. Zato novi zakon strogo prepoveduje na dan volitve v gostilnah ali drugih javnih prostorih brezplačno ali le za navidezno plačilo volivcem deliti pijačo ali jedila. Ako se politična oblast prepriča, da se to dejanje more smatrati za podkupovanje, kaznuje prestopke z globo 10 do 200 kron.

Sila.

Kdor s silo nastopi proti kakemu volivcu ali njemu bližje stoječi osebi (starišem), z namenom, da se ne udeleži volitve ali da glasuje v gotovem smislu;

Kdor s tem namenom volivcu ali njegovim sorodnikom prizadene škodo na telesu, prostosti, časti, na premoženju ali dohodkih, oziroma kdor samo preti s takimi stvarmi;

Kdor volivcu ali njemu bližnji osebi z istim namenom zapreti ali stori drugo občutljivo škodo, n. pr. če delodajavec zapreti delavcem, da jih odpusti iz službe, ali če uradni predstojniki pritiskajo na podrejene uradnike, da volijo v gotovem smislu ali da ne gredo volit itd., vsi ti morejo biti kaznovani s strogim zaporom od enega do šest mesecev,

Istotako se strogo kaznuje, kdor neposredno po volitvah kakemu volivcu prizadene škodo, ker ni hotel voliti po njegovi volji.

Napačna poročila.

Kdor namenoma razširja kriva poročila o kraju in času volitve, da je kandidat odstopil ali umrl, ali sploh govori neresnico, da bi vplival na izid volitve, in siur ob času, ko se volivci več ne morejo prepričati o resnici, kaznuje se z zaporom enega do treh mesecev.

Ponarejanje.

Kdor z namenom ponareja glasovanje in izid, kdor izročeno glasovnico naprečno izpolni ali kdor voli s ponarejeno ali prenarajeno volivno izkaznico, more dobiti eden do šest mesecev strogega zavora.

Volivna zabranitev.

Kdor si neopravičeno prilasti tujo izkaznico, glasovnico ali druga dokazila (rojstni domovinski list, dokazilo o enoletnem bivanju v občini), kdor teh za volitev potrebnih listin ne izroči volivcem ali stori, da te listine pridejo v roke nepravim osebam, kaznuje se z zaporom od enega do treh mesecev.

Ravnotako se kaznuje isti, ki tujo glasovnico samovoljno brez vednosti ali proti volji volivca izpolni ali ovira vol. upravičenca, da ne more oddati svojega glasu.

Neopravičena volitev.

Kdor s premislekom izvršuje vol. pravico kakega drugega četudi z njegovim dovoljenjem ali kdor provzroči ali dopusti, da kdo drugi voli v njegovem imenu, kaznuje se z zaporom od enega do dveh mesecev.

Volivna onemogočba.

Kdor z namenom, da bi preprečil ugotovitev vol. izida, odstrani razmeče ali stori neporabne glasovnice, kaznuje se s strogim zaporom od enega do šest mesecev.

Prelomba volivne tajnosti.

Kdor s kakim nezakonitim sredstvom izve, kako je glasoval ta ali oni volivec, more dobiti teden do treh mesecev zavora. To bi se n. pr. zgodilo, ko bi član volivne komisije razgrnil glasovnico z namenom, da bi videl, koga kdo voli.

Oviranje kandidata.

Kdor komu zapreti ali prizadene zlo z namenom, da bi ga odvrnil od kandidature, kaznuje se z zaporom od enega do šest mesecev.

Zborovalna prostost.

Doslej se je večkrat dogajalo, da je prišlo par hujskačev in kričačev na zborovanje z namenom, da s krikom in ropotom zabranijo volivni shod. Novi zakon ima jako stroge določbe v varstvo volivnih shodov in sploh zborovanj. Določni paragraf se glasi:

Kdor sam ali z drugimi hoče zabraniti volivcem udeležiti se volivnega shoda ali sploh kakega zborovanja, kdor neupravičen vdere na tak shod, kdor prežene navzoče ali kdor s silo prepreči odredbe oseb, ki so določene za vodstvo in red na shodu, kaznuje se z zaporom od enega do treh mesecev; kdor pa s silo razbije shod, more dobiti tudi šest mesecev zavora.

Pa tudi tisti, ki se nalašč udeleži kakega shoda, dasi ni upravičen ali povabljen, ali kdor se navzlic pozivu reditelja ali voditelja ne odstrani s shoda

Poštena agitacija dovoljena.

Kdor je pazljivo prečital našete določbe v varstvo volivne svobode, morda misli, da je vsaka agitacija prepovedana. Temu ni tako. Poštena agitacija ni prepovedana. Dovoljeno je podučevati volivce, svariti in prositi jih ter jim prigovarjati. Tudi koga na volišče z vozom peljati ni prepovedano. Kaznjiva so le dejanja, ki smo jih gori našteali.

To so bistvene določbe glede na volitve. Dobro si jih zapomnite, da morete pogumno z glasovnicami v rokah stopiti na volišče za prave poslance, ki bodo zagovarjali naše stanovske koristi kot krščanski možje, zavedni Slovenci in Avstrijci.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nürnberskega in drobnega baga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše švanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obnava za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmihi in trgih ter na deželi.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in odine Zel. kapljice
s znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice **uredijo redno prebavljanje**, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — **Okrepé želodec**, storé, da **sgine v kratkem času omotica in šivota lenost** (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da **človek raje je**.

Cena steklenici 60 vin.

J. ŠULIGOJ,

Urar c. kr. železnice. Gorica, Gosposka ulica 25.

Nezanjanja, da se v njegovi zalogi kupuje najboljše ure, kakor ure: Omega, Zenith, Schaffhausen, Biledes, Glashütte, ameriške Waltham. Za te vrste ur se daje 5 let jamčnine.

V Zalogi ima tudi raznovrstne šivalne stroje najnovejšega sistema.

Razpošiljam cenike brezplačno.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano, medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!